

OBEC NEMECKÁ

Číslo: OcÚ-S2024/00004

Počet listov: 10

Schvaľujem: .....
Branislav Čižmárik
starosta obce

Informácie pre verejnosť **vyplývajúce z plnenia povinností podľa § 15 a Zákona NR** **SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení** **neskorších predpisov**

Nemecká, 2024

Spôsob a rozsah poskytovania informácií obyvateľstvu a verejnosti

Obec Nemecká informuje verejnosť a obyvateľstvo obce na svojej územnej pôsobnosti o zdrojoch ohrozenia, o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a pôsobení následkov mimoriadnej udalosti v ohrozenom území, kedy môže dôjsť k ohrozeniu života, zdravia alebo majetku u dotknutého obyvateľstva v súlade s ustanovením § 15a zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Obsah Informácii pre verejnosť a obyvateľstvo v územnej pôsobnosti obce Nemecká:

- 1) Informácia o zdrojoch ohrozenia obce Nemecká,
- 2) Informácia o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území a životnom prostredí,
- 3) Nebezpečné vlastnosti a označenie nebezpečných látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť,
- 4) Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach,
- 5) Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti,
- 6) Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva.

Mimoriadnou udalosťou sa rozumie živelná pohroma, havária, katastrofa alebo teroristický útok, pričom:

- a) živelná pohroma je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k nežiaducemu uvoľneniu kumulovaných energií alebo hmôt v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl, pri ktorej môžu pôsobiť nebezpečné látky alebo pôsobia ničivé faktory, ktoré majú negatívny vplyv na život, zdravie alebo na majetok,
- b) havária je mimoriadna udalosť, ktorá spôsobí odchýlku od ustáleného prevádzkového stavu, v dôsledku čoho dôjde k úniku nebezpečných látok alebo k pôsobeniu iných ničivých faktorov, ktoré majú vplyv na život, zdravie alebo na majetok,
- c) katastrofa je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k narastaniu ničivých faktorov a ich následnej kumulácii v dôsledku živeľnej pohromy a havárie.

Ohrozenie je obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti. Ohrozenie verejného zdravia II. stupňa nastáva, ak je potrebné prijať opatrenia podľa osobitného predpisu (§6 až 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov) pri:

- a) radiačnej nehode alebo radiačnej havárii,
- b) výskyte prenosného ochorenia, podozrení na prenosné ochorenie alebo podozrení na úmrtie na prenosné ochorenie nad predpokladanú úroveň,
- c) uvoľnení chemických látok ohrozujúcich život, zdravie, životné prostredie a majetok,
- d) úniku mikroorganizmov alebo toxínov z uzavretých priestorov.

1. Informácia o zdrojoch ohrozenia na území obce Nemecká

Vybrané najrizikovejšie havarijné scenáre zo stacionárnych zdrojov ohrozenia od chemických nebezpečných látok podľa vypracovaných dokumentácii s názvom: „Hodnotenie rizík oblasti ohrozenia pri možnom vzniku MU“ od dotknutých právnických osôb ktoré vyrábajú, skladujú alebo manipulujú s chemickými nebezpečnými látkami.

Chemické nebezpečné látky – Gudrony

Niekdajší druhý najväčší podnik v okrese Brezno Petrochema Dubová spracovával surovú ropu na široký sortiment petrochemický výrobkov pohonné hmoty, konzervačné, mazacie a priemyselné oleje, saponátové pro striedky a polotovary pre pracie prostriedky. V súvislosti s nárastom výroby vznikali veľké environmentálne záťaž – gudrony deponované v nádržiach, odkaliská gudrónov priamo v areáli závodu, ale aj v zemných jamách č. 1 a 2 v katastri obce Predajná.

Začiatkom roku 2022 dôsledku hroziaceho ukončenia dodávky elektrickej energie v súvislosti s neplnením finančných záväzkov, hrozilo odstavenie prevádzky ČOV nachádzajúcej sa areáli PTCHEM s.r.o. Vzniklo značné ohrozenie, že v prípade odstavenia ČOV by došlo k závažnému úniku nebezpečných látok do životného prostredia (alúvia rieky Hron) a k priamemu ohrozeniu života a zdravia obyvateľstva v miestnej časti Dubová. Na základe odberov a analýzy vzoriek zo sond v areáli bola vyhlásená prednostom OÚ Brezno mimoriadna situácia, ktorá pretrvávala značnú dobu. V súčasnosti monitorovanie a dekontamináciu areálu zabezpečuje MŽP SR prostredníctvom Geologického ústavu Dionýza a Štúra prípravu likvidácie nebezpečných látok Slovenský vodohospodársky podnik š. p. Bratislava.

Absolútne nevyhovujúci stav je z hľadiska požiarnej bezpečnosti, sú to nádržové dvory s uskladnenými horľavými kvapalinami. Ich stavebné riešenie predovšetkým odstupové vzdialenosti, sú minimálne a nevyhovujúce súčasným platným predpisom. Takisto ich umiestnenie a vzájomná poloha sú nevyhovujúce z hľadiska zložitosti vedenia zásahových ciest a ochrany nádrží pred ďalším šírením požiaru (vzájomná vzdialenosť jednotlivých nádrží od seba je 1,5 až 2 m.

Ohrozenie verejného zdravia II. stupňa

V dôsledku výskytu prenosného ochorenia na území obce Nemecká vykazujú sa známky epidemického výskytu, a to neobvyklým vzostup incidencie daného ochorenia v časovej a miestnej súvislosti. Incidencia ochorenia znamená nahlásené absolútne počty ochorení prepočítané na 100 000 obyvateľov okresu. V skupine hnačkových ochorení salmonelová enteritída, salmonelová sepsa, šigelóza, hnačky spôsobené enteropatogénnym kmeňom Escherichia coli, Campylobaktermi, Clostridium difficile, Yersinia species, Norwalk vírusy a rotavírusmi je stav porovnateľný z predchádzajúcimi rokmi. V skupine vírusových hepatítid boli v roku 2021 hlásené ochorenia na akútnu vírusovú hepatídu A, B aj E, taktiež chronickú hepatítidu C a nosičstvo VBH a. V roku 2016 s príchodom teplejších dní začala epidémia vírusovej hepatitídy typu A (žltáčka typu A), ktorá svojim priebehom je veľmi atypická pokračovala aj v roku 2017 ako protahovaná - vleklá. V skupine neuroinfekcií sa vyskytli ochorenia na kliešťovú encefalitídu, varicellovú meningitídu, Herpeticko-vírusovú meningitídu a nešpecifikovanú bakteriálnu meningitídu. V skupine zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou počet hlásených ochorení na Lymesku borreliózu, toxoplazmózu, poranenia zvierat om podozrivým z besnoty v roku 2019 bol obdobný ako v predchádzajúcich rokoch. Vyskytli sa aj prípady Pertusiss - čierneho kašľa a tuberkulózy. V roku 2016 vyskytol sa aj prípad SARI ťažkého akútneho respiračného ochorenia.

Vírus SARS-CoV-2 spôsobil od začiatku roka 2020 epidémiu ochorenia COVID-19, ktoré zasiahlo predovšetkým mesto Wu-Chan v provincii Chu-pej v Číne. Prví pacienti sa nakazili na trhu s predajom živých zvierat prenosom mutovaného koronavírusu zo zvierat. Po čase sa potvrdil prenos vírusu z človeka na človeka, trvanie inkubačnej doby je od dvoch do 14 dní a je možnosť prenosu infekcie aj v inkubačnej dobe. Vírus sa prenáša kvapôčkami sekrétu pri kašli, kýchaní a rozprávaní, ohrozené sú osoby po štvrtýhodinu trvajúcim styku s nakazeným, vo vzdialenosti do dvoch metrov. Účinky ochorenia v obci Nemecká bolo na úrovni okolitých obcí čo do počtu nakazených osôb a mortality.

Povodne

Základné príčiny vzniku povodní na území okresu, zadefinované na základe § 2 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, sú:

1. búrky a prívalové dažde, ktorých úhrn zrážok dosahuje 100 mm/m² v priebehu len niekoľkých hodín. Takéto lokálne povodne sa označujú ako flash floods v preklade bleskové povodne v rokoch 2019 a 2021,
2. dlhotrvajúce dažďové zrážky, trvajúce niekoľko dní presahujúce úhrn 50-125 mm/m²/deň. Väčšinou sú spojené so vznikom dlhotrvajúcej tlakovej níže, sú bežné hlavne v lete a na jeseň. Najväčšia povodeň bola na rieke Hron v roku 1974 a spôsobila v obci Nemecká rozsiahle škody,
3. topenie snehu na južných svahoch Nízkyh Tatier alebo ľadu v koryte tokov počas jarných mesiacov,
4. vznik prekážky - záтары vo vodnom toku (napr. nahromadenie ľadových krýh alebo dreva a pod.) a následné vyliatie z koryta.

Zemetrasenie

Dňa 3. novembra 2015 zasiahlo oblasť medzi Banskou Bystricou a Breznom zemetrasenie. Epicentrum bolo pri obciach Predajná a Nemecká. Zemetrasenie makroseizmicky bolo pozorované obyvateľmi okolitých obcí. Lokálne magnitúdo malo hodnotu 3,2 ML. Bolo to zemetrasenie, ktoré sa radí medzi slabšie mierne zemetrasenia, ktoré nespôsobilo vážnejšie materiálne škody.

Preprava nebezpečných látok

K úniku prepravovaných nebezpečných látok môže dôjsť pri havárii dopravného cestného alebo železničného prostriedku, prípadne pri poškodení prepravnej nádoby. Najväčšie riziko ohrozenia osôb vplyvom úniku NL pri preprave je únik v blízkosti husto osídlených priestorov. V prípade havárie dopravného prostriedku, ktorým sa vykonáva preprava nebezpečnej látky, bude ohrozované okolie havárie. Oblasť predpokladaného ohrozenia bude určená bezprostredne po vzniku mimoriadnej udalosti a to podľa druhu a množstva uniknutej NL, poveternostných a geografických podmienok. Ako najpravdepodobnejšie oblasti možného ohrozenia sa javia nebezpečné úseky na ceste I/66. Na úrovni obce respektívne okresu nie je vedený žiadny zoznam prepravovaných nebezpečných látok ako aj úniky nebezpečných látok.

2. Informácia o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území a životnom prostredí

Možný rozsah účinkov mimoriadnych udalostí na území obce Nemecká

Chemické nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi a toxikologickými vlastnosťami spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože alebo narušujú metabolizmus postihnutých osôb. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. Únik môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja alebo z mobilného zdroja pri preprave automobilmi a železničnými vagónmi.

3. Nebezpečné vlastnosti a označenie nebezpečných látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť

Gudrón je kyslý kal ťažkej ropnej frakcie s vysokým obsahom kyseliny sírovej. Predstavuje zmes vysoko molekulárnych uhl'ovodíkov a neuhlíkových kyslíkatých, sírnych a dusíkatých zložiek. Vzniká ako vedľajší produkt po spracovaní ropy kyslou rafináciou (za použitia kyseliny sírovej). Skladá sa zo stoviek organických chemických látok, z ktorých mnohé sú karcinogénne a inak zdraviu škodlivé. Spolu s ostatnými typmi kyslých kalov je zaradovaný medzi nebezpečné odpady. Vzniknutý odpad po spracovaní ropy je v polotekutom stave, nie je možné ju vybagrovať gudrónových jám. Navyše pod vodou prebiehajú ďalšie procesy: hydrolýza alkylsulfátov obsiahnutých v gudrónoch, oxidáciou vznikajú OH deriváty a pod. Gudróny sa vo vode celé nerozpustia, keďže vo väčšine ide o vysokomolekulové látky asfaltového charakteru, ktoré sú málo rozpustné. Na Slovensku existujú skládky gudrónu, ktoré predstavujú výzvu pre ochranu životného prostredia.

Oxid siričitý (SO₂) je bezfarebný reaktívny plyn, ktorý je jedovatý. Pri nízkych koncentráciách nemá pach, ale pri veľmi vysokých koncentráciách má ostrý štiplavý zápach. Oxid siričitý vzniká spaľovaním síry horí svetlomodrým plameňom. Oxid siričitý sa prejavuje štiplavým zápachom $S + O_2 \rightarrow SO_2$. Oxid siričitý patrí medzi kyselinotvorné oxidy. Reakciou oxidu siričitého s vodou vzniká kyselina siričitá $SO_2 + H_2O \rightarrow H_2SO_3$. Síce pri spaľovaní síry uniká oxid siričitý smerom hore, ale po ochladení, t. j. pri teplote 20 °C má hustotu väčšiu ako vzduch. Okrem toho, že je obsiahnutý vo výfukových plynch spaľovacích motorov, vzniká aj pri spaľovaní fosílnych palív alebo pri spracovávaní rúd obsahujúcich síru. Hlavnými zdrojmi produkujúcimi SO₂ sú elektrárne spaľujúce fosílnu palivú a priemyselné ohrievacie kotle.

Príznaky pôsobenia a účinky: pálenie, bolesť a poleptanie slizníc dýchacích ciest, dráždivý kašeľ, dusivosť, nebezpečná látka so silnými dráždivými a dusivými účinkami. Pri styku dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku. Nadýchanie plynu spôsobuje ťažké podráždenie dýchacích ciest a pľúc, bolesti v hrdle, kašeľ, dýchavičnosť, dusenie, nutkanie na zvracanie až opuch hrtana a pľúc.

Základné informácie o prvej pomoci pri vybraných chemických látkach

Oxid siričitý - SO₂

Oxid siričitý je bezfarebný plyn charakteristického štiplavého zápachu, dobre rozpustný vo vode. Má dráždivé účinky, ktoré sa prejavujú na horných cestách dýchacích. Veľká akútna expozícia môže mať za následok zápal alebo edém pľúc, zápal priedušiek, spojiviek a pod.

Oxid siričitý je zmyslovo poznateľný skôr chuťou ako čuchom, a to už pri koncentráciách 1 ppm; 2 - 5 ppm je cítiť zreteľne a táto koncentrácia ľahko dráždi. Osoby, ktoré prichádzajú do styku s oxidom siričitým však majú otupený čuch a necítia ho ani pri vyšších koncentráciách. Koncentrácia okolo 10 ppm dráždi okamžite. Okolo 20 ppm sú už silne dráždené oči, do 50 ppm je dlhší pobyt v priestore ešte možný. Koncentrácia 50 - 100 ppm je znesiteľná iba krátko

dobu, koncentrácia nad 500 ppm už po veľmi krátkej dobe ohrozuje život. Koncentrácia 1000 ppm dráždi v priebehu niekoľkých minút vlhkú pokožku. Najvyššia prípustná koncentrácia je priemerná cca 4 ppm a medzná cca 8 ppm.

Zamorené priestory vyvetráme, oxid siričitý sa neodmoruje mokrou cestou. Prípadné vzniknuté sulfozlúčeniny sú veľmi dobre rozpustné vo vode, odporúčajú sa oplachy materiálu veľkým množstvom vody. Profylaxia: pri nadýchaní - nutná okamžitá lekárska pomoc, do príchodu lekára premiestniť na čerstvý vzduch, uložiť do stabilizovanej polohy, zabrániť chodeniu, vypláchnuť ústa a nos, zaistiť teplo v prípade nutnosti umelé dýchanie, masáž srdca, inhalácia kyslíka. Pri poleptaní kože alebo vniknutia do očí – nutná okamžitá lekárska pomoc, do príchodu lekára postihnutého miesta prúdom studenej vody a prikryť čistou tkaninou.

4. Informácie o spôsobe Varovanie obyvateľstva a záchranných prácach na území obce Nemecká, sa technicky vykonáva:

- a) sieťou sirén, ktorú tvoria elektromotorické sirény alebo elektronické sirény, varovným signálom. VŠEOBECNÉ OHROZENIE. Tón sirén: dvojminútový kolísavý tón a ihneď po jeho skončení dopĺňa slovnou informáciou.
- b) miestnymi informačnými prostriedkami obce – obecný rozhlas. Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vykonáva varovným signálom: KONIEC OHROZENIA Tón sirén: dvojminútový stály tón 2 minúty sa ihneď po jeho skončení dopĺňa slovnou informáciou.

Po odznení varovného signálu civilnej ochrany „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“, je potrebné okamžite vykonať tieto opatrenia:

- osoby nachádzajúce sa na voľnom teréne zabezpečiť si ihneď ochranu dýchacích ciest improvizovanými prostriedkami (vlhká tkanina, šatka, vreckovka a pod.),
- opustiť ohrozený priestor podľa možnosti kolmo na smer vetra,
- vyhľadať v blízkej budove ukrytie v miestnosti na záveternej strane smeru vetra a čo najvyššie nad terénom s čo najnižším počtom otvorov a vyčkať na ďalšie pokyny,
- osoby v dopravných prostriedkoch okamžite uzatvoriť všetky otvory (okná, vetracie systémy, vypnúť klimatizáciu a pod.) a okamžite opustiť v dopravnom prostriedku ohrozenú oblasť,
- obyvateľstvo v bytoch uzatvoriť a čo najlepšie utesniť všetky okná, dvere, ventilačné otvory a pripraviť si improvizované prostriedky (vlhký uterák, šatka, vreckovka a pod.),
- sledovať relácie obecného (mestského) rozhlasu, zapnúť regionálny rozhlas a televíziu,
- prednostne poskytnúť pomoc starým, nemocným, zraneným a invalidným osobám, deťom, tehotným ženám a podľa svojich možností poskytnúť ukrytie vo svojom byte a dome aj iným osobám v núdzi,
- prednostne chrániť vlastný život a zdravie, svojich blízkych aj ostatných osôb, až následne zvieratá, majetok a životné prostredie,
- pripraviť si evakuačnú batožinu v rozsahu podľa časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území pri vyhlasovaní evakuácie (krátkodobo s možným návratom do 72 h, dlhodobo s možným návratom po 72 h), hmotnosť evakuačnej batožiny je do 25 kg pre deti a do 50 kg pre dospelých a odporúčané zloženie je:
osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti, osobné lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby, základné potraviny na 2 - 3 dni, čaj, vodu, predmety osobnej hygieny a dennej potreby, náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť, prikrývka, spací vak, vrecková lampa, sviečka a zápalky, ďalšie nevyhnutné osobné veci (mobilný telefón, pre deti pribaliť hračky),

- opustiť budovy len v prípade vykonávanej evakuácie, resp. po rozptyle nebezpečnej látky podľa pokynov obce,
- konať pokojne, s rozvahou a bez paniky a nerozširovať vo svojom okolí neoverené správy a informácie, nezľahčovať, nepodceňovať ani nepreceňovať riziká a možné následky vzniknutej mimoriadnej udalosti, zbytočne netelefonovať a tým uvoľniť telefónne linky a mobilné siete pre záchranné jednotky,
- vo vnútri domu ukryť výlučne nekontaminované domáce zvieratá a tieto nevypúšťať von do kontaminovaného-ohrozeného terénu,
- pri evakuácii vlastným motorovým vozidlom vozidlo podľa možnosti naplno obsadiť a to aj cudzími osobami,
- pred opustením bytu uzatvoriť hlavné uzávery plynu a vody, vypnúť elektrické spotrebiče (okrem chladničiek a mrazničiek),
- uhasiť otvorený oheň v šporákoch a kotloch ústredného kúrenia na drevo alebo uhlie, utesniť a uzamknúť dom,
- na dverách, príp. na inom viditeľnom mieste nechať odkaz o novom pobyte,
- nestrácať čas vyhľadávaním svojich detí v materských a základných školách, zdravotníckych a iných zariadeniach, ani ďalších rodinných príslušníkov (deti a nemocní budú evakuovaní so zariadením, v ktorom sa v čase vyhlásenia evakuácie nachádzali), zlučovanie rodín sa bude uskutočňovať v evakuačných zariadeniach,
- informovať sa o uzatvorených oblastiach a komunikáciách,
- pri evakuácii z ohrozeného územia sa oboznámiť s trasami, evakuačnými zariadeniami a miestami núdzového ubytovania a núdzového stravovania,
- v miestach núdzového ubytovania sa informovať o miestach poskytovania prvej predlekárskej pomoci a prvej lekárskej pomoci, o spôsoboch a miestach vykonávania hygienickej očisty osôb, o pokynoch na veterinárne opatrenia na úseku veterinárnej starostlivosti a o pokynoch na vykonanie špeciálnej očisty terénu, budov a materiálu,
- dodržiavať pokyny personálu CO a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

Záchranné práce

Záchranné práce po vzniku mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky vykonávajú základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému (Hasičský a záchranný zbor, poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby, kontrolné chemické laboratóriá civilnej ochrany, Horská záchranná služba, Banská záchranná služba) a ostatné záchranné zložky (Ozbrojené sily SR, obecné alebo mestské hasičské zbory, závodné hasičské zbory, pracoviská vykonávajúce štátny dozor alebo činnosti podľa osobitných predpisov, obecná polícia, Slovenský Červený kríž, iné právnické osoby a fyzické osoby, ktorých predmetom činnosti je poskytovanie pomoci pri ochrane života, zdravia a majetku).

Pri určovaní úloh na vykonanie záchranných prác sa vychádza predovšetkým z potrieb vykonať práce tak, aby pri zaistenej bezpečnosti osôb vykonávajúcich záchranné práce bola účinne poskytnutá prvá pomoc vyslobodeným a postihnutým osobám, pričom je potrebné dbať na to, aby sa čo najmenej zasahovalo do práv a chránených záujmov vlastníka, správcu alebo nájomcu nehnuteľností a zabránilo sa vzniku ďalších škôd.

Po vzniku mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky činnosť pri záchranných prácach obsahuje najmä:

- varovanie obyvateľstva a vyznamenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a aj pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,

- vykonanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území, ktorého cieľom je vyhľadať postihnuté osoby mimoriadnou udalosťou, vyznačiť kontaminované a životu nebezpečné úseky,
- individuálnu ochranu osobám v kontaminovanom priestore a ich odsun z tohto priestoru,
- poskytnutie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotnej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení,
- kontrolu kontaminovania osôb, kontaminovania územia, ovzdušia a budov,
- hygienickú očistu postihnutých osôb,
- likvidáciu úniku nebezpečných látok a zabránenie ich šíreniu,
- špeciálnu očistu a dezaktiváciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- reguláciu pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území,
- uzavretie postihnutého územia,
- ochranu postihnutých osôb a nasadených síl a prostriedkov pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a následkami mimoriadnej udalosti,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým a ohrozeným zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- pozorovanie postihnutého územia a kontrolné merania,
- zachytávanie ropných produktov na vodných tokoch a plochách,
- uskladňovanie, odsun a likvidáciu kontaminovaného materiálu a ekologickú asanáciu zvyškov nebezpečných látok,
- psychologickú pomoc a duchovnú pomoc.

5. Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Protichemické opatrenia

Na základe analýzy územia obce Nemecká možného vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom chemickej nebezpečnej látky, ktoré protichemické opatrenia sa budú realizovať v rámci jeho pôsobnosti, koordinuje realizáciu protichemických opatrení, ktoré sú potrebné na likvidáciu úniku nebezpečných látok, ak tieto opatrenia nepatria do pôsobnosti iných orgánov štátnej správy, prevádzkovateľa, podnikateľov alebo obce, vymedzuje pre každý zdroj ohrozenia protichemické opatrenia, ktoré prevádzkovateľ zabezpečuje na ochranu obyvateľstva, usmerňuje ostatné právnické osoby a fyzické osoby - podnikateľov v oblasti ohrozenia, ktoré protichemické opatrenia je potrebné zabezpečiť pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti.

Základné pravidlá režimu života obyvateľstva pri havárii s únikom chemickej nebezpečnej látky. Chemické nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi a toxikologickými vlastnosťami spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože alebo narušujú metabolizmus postihnutých osôb. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. Únik môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja alebo z mobilného zdroja pri preprave automobilmi a železničnými vagónmi.

Na možný vznik mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky na území obce Nemecká sú protichemické opatrenia nasledovné:

- monitorovanie územia,
- varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb,
- evakuácia a ukrytie osôb,

- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť,
- individuálna ochrana osôb,
- hygienická očista osôb,
- dekontaminácia terénu, budov a materiálu
- zabezpečenie ochrany zamestnancov, ktorí nemôžu skončiť pracovnú činnosť a nachádzajú sa v oblasti ohrozenia,
- likvidácia úniku nebezpečných látok a zamedzenie ich nekontrolovaného šírenia,
- zákaz a regulácia spotreby kontaminovaných potravín, vody a krmív,
- veterinárne opatrenia,
- opatrenia na zabezpečenie záchranných prác.

Monitorovanie územia

Monitorovanie územia je opatrenie nevyhnutné na zistenie a hodnotenie situácie pred vznikom mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky, v období jej trvania a po odstránení jej následkov. Cieľom monitorovania územia v oblasti ohrozenia je vyhodnotiť stav zložiek životného prostredia a zdravotného stavu osôb a zvierat, ktoré sú ohrozené mimoriadnou udalosťou spojenou s únikom nebezpečnej látky. Monitorovanie realizuje právnická osoba a fyzická osoba – podnikateľ, ktorá vyrába, skladuje a manipuluje s nebezpečnými látkami.

Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov

Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov sa plánuje v oblasti ohrozenia a zabezpečuje sa súčasne s varovaním obyvateľstva. Reguláciou pohybu osôb a dopravných prostriedkov sa rozumie:

- odklonenie dopravy,
- zabránenie vstupu nepovolaným osobám do oblasti ohrozenia,
- zabezpečenie plynulosti prechodu záchranných zložiek integrovaného záchranného systému,
- zabezpečenie plynulosti odsunu osôb z oblasti ohrozenia,
- zabránenie evakuovanému obyvateľstvu v predčasnom návrate,
- zabránenie rozširovaniu následkov pôsobenia nebezpečných látok mimo oblasti ohrozenia,
- určenie a zriadenie kontrolných stanovišť.

Evakuácia a ukrytie osôb

Evakuácia a ukrytie osôb sa plánujú a realizujú v oblasti ohrozenia v závislosti od jeho druhu, pričom ukrytie sa realizuje v ochranných stavbách podľa osobitného predpisu (vyhl. MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany). Ak po vzniku MU spojenej s únikom nebezpečnej látky nemožno vykonať evakuáciu podľa osobitných predpisov (vyhláška MV SR č. 328/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o evakuácii) ochrana osôb sa zabezpečuje ukrytím v stavbách, v ktorých sa osoby nachádzajú. Plány evakuácie sú vypracované na stupni objekt, obec, okres.

Hygienická očista

Hygienická očista osôb je zameraná na obmedzenie pôsobenia alebo na odstránenie nebezpečných látok z povrchu ich tela a člení sa na:

- **čistočnú** – ktorá zabezpečí obmedzenie pôsobenia nebezpečných látok na čo najmenšiu možnú mieru, pričom sa vykonáva ihneď po kontaminácii dostupnými prostriedkami,

- **úplnú** – ktorá zabezpečí odstránenie nebezpečných látok z povrchu tela, pričom sa plánuje vopred a vykonáva sa v čo najkratšom čase po opustení kontaminovaného priestoru špeciálnymi jednotkami civilnej ochrany alebo v iných vhodných priestoroch.

Individuálna ochrana osôb

Individuálna ochrana osôb sa zabezpečuje improvizovanými prostriedkami a špeciálnymi prostriedkami individuálnej ochrany, ktoré sa používajú bez vyzvania ihneď po varovaní obyvateľstva po vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky pričom:

- **improvizovanými prostriedkami** – sa rozumejú prostriedky, ktoré sa zhotovujú na ochranu dýchacích ciest, očí a nekrytých častí tela z bežne dostupných materiálov, ktoré sú určené len na nevyhnutný čas pri evakuácii alebo na krátkodobý nevyhnutný pohyb vonku,
- **špeciálnymi prostriedkami individuálnej ochrany osôb** – sa rozumejú ochranné pomôcky dýchacích ciest a povrchu tela pôsobiace proti účinkom nebezpečných látok.

6. Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s dokumentom s názvom: „Plán ochrany obyvateľstva

Obec Nemecká vypracovala a pravidelne aktualizuje dokument Plán ochrany obyvateľstva obce Nemecká, podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v primeranom rozsahu podľa § 3c zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. a podľa prílohy č. 3 k vyhláske MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov.

Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia, ktorí vykonávajú činnosť na území obce Nemecká môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok. Majú zákonnú povinnosť vypracovať dokumentáciu „Plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti“ v rozsahu určenom Okresným úradom Brezno, podľa § 16 ods. 1 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Obec Nemecká poskytuje občanom informácie na svojej webovej stránke [Civilná ochrana - Oficiálna stránka obce Nemecká \(nemecka.info\)](http://CivilnaOchrana-OficialnaStrankaObceNemecka.info)

Obec Nemecká vytvára prehľad Ohrozovateľov (právnických osôb ktorí vyrábajú, skladujú alebo manipulujú s chemickými nebezpečnými látkami) v územnej pôsobnosti obce Nemecká v súlade so zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva.

7. Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností

Údaje uvedené v „Informáciách pre verejnosť“ nepodliehajú žiadnym obmedzeniam, ktoré vyplývajú z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

Vypracoval 10. apríla 2024

Ing. Pavel Porubský

odborne spôsobilá osoba

SKR-COKP2-2024/001118-42